

5-puntenplan voor Popbeleid

/ KIEM

BV Pop

VAKBOND VOOR MUSICI

Muziekvakbonden FNV Kiem/BV Pop en Ntb presenteren bij de viering van 25 jaar BV Pop tijdens Noorderslag 2010 het navolgende 5-puntenplan voor Popbeleid in Nederland.

Context

Een jaar geleden werd op de Noorderslag-seminars 2009 het onderzoek “Pop wat levert het op?” gepresenteerd. Het onderzoek, verricht door IVA Beleidsonderzoek en Advies van de Universiteit van Tilburg, schetste een ontluisterend beeld van de inkomenspositie van Nederlandse professionele popmuzikanten:

- De modale Nederlandse popmusicus heeft een jaarinkomen van rond de € 12.000 en kan met zijn partner of gezin niet rondkomen van zijn eigen inkomsten uit muziek.
- Belangrijkste inkomensbron is optreden, maar ook auteursrechten, naburige rechten en royalties zijn voor vooral oudere en voor succesvollere musici van groot belang. Deze inkomensbron vertoont echter een dalende trend.
- Inkomsten uit optredens zijn afhankelijk van het aantal optredens en van de gage per optreden. Bij gesubsidieerde poppodia en in cafés blijken de gages vaak heel laag (rond de € 50,-), bij besloten bedrijfsevenementen en op festivals dikwijls tamelijk hoog.

Het onderzoek werd verricht in opdracht van de muziekvakbonden Ntb, FNV Kiem/BV Pop en de rechtenstichtingen SENA en NORMA.

Beleid

Minister Plasterk reageerde met name afhoudend op het rapport. Plasterk verbaasde zich in zijn reactie over “de negatieve beeldvorming over de rol van de overheid” die uit het onderzoek blijkt. “Zo is”, volgens Plasterk, “het idee dat de overheid popmuziek niet als volwaardige kunstvorm zou erkennen volstrekt onjuist.” Hij ging daarmee voorbij aan de relatief lage bijdrage van de overheid aan de popmuzieksector, het feit dat diverse subsidieregelingen slecht op de praktijk van popmusici aansluiten en dat het weinige geld dat de overheid aan popmuziek besteedt voornamelijk ten goede komt aan instellingen, managers en consultants, maar nauwelijks aan de popmusici zelf.

Ook de Parlementaire Werkgroep Auteursrecht, die in juni van vorig jaar haar rapport over de toekomst van het auteursrecht presenteerde, noemde het onderzoek in haar rapportage, maar besteedde opmerkelijk weinig aandacht aan de individuele exploitatie en waarde van het auteursrecht. De voorstellen van de werkgroep, die inmiddels voor een groot deel door de regering werden overgenomen, gaan dan ook grotendeels in tegen de directe belangen van (pop)musici en artiesten. De nadruk in de beeldvorming rond het auteursrecht lijkt ook bij de Tweede Kamer vooral te worden ingegeven door klachten van institutionele gebruikers over het collectief beheer.

FNV Kiem/BV Pop en Ntb willen hier een helder tegenwicht tegen bieden.

Puntenplan

Het vertrekpunt van het 5-puntenplan is de musicus/muziekauteur. Deze ziet zijn inkomsten momenteel sterk teruglopen doordat in de digitale wereld muziek geconsumeerd wordt waarover geen afdrachten hebben plaatsgevonden. Daarnaast vindt hij onvoldoende aansluiting bij bestaande subsidies en is zijn onderhandelingspositie, door toenemende mediaconcentratie, steeds zwakker geworden.

De volgende maatregelen worden voorgesteld om de werkomgeving en inkomenspositie van de musicus/componist te verbeteren.

1

Auteurscontractenrecht

In de bescherming van auteurs en uitvoerenden ten opzichte van (vooral grote) opdrachtgevers loopt de Nederlandse wetgeving inmiddels ver achter ten opzichte van wetgeving in de landen om ons heen.

Samen met het Platform Makers (het samenwerkingsverband van vakbonden en beroepsorganisaties voor makers) willen Ntb en FNV Kiem/BV Pop de noodzaak ook in Nederland betere bescherming van makers te regelen onder de aandacht brengen van pers, publiek en politiek.

De positie van makers zou zo spoedig mogelijk moeten verbeteren door:

- de mogelijkheid van buy-outcontracten (met volledige afkoop van alle rechten) te beperken;
- de aanbevelingen tot invoering van het auteurscontractenrecht zoals beschreven in het rapport dat het IViR in 2004 uitbracht aan het Ministerie van Justitie op te volgen (o.m. invoering van het recht op herroeping van rechtenoverdracht wegens non-usus ("use it or lose it"), invoering van een specificatieplicht en invoering van een bestsellersbeding);
- de wettelijke mogelijkheid voor belangenorganisaties van makers te creëren om in de betreffende sectoren desgewenst minimum-prijsafspraken met opdrachtgevers af te spreken. Daarnaast dienen zij over de mogelijkheid te beschikken adviestarieven voor hun leden te kunnen publiceren. (Op dit moment verbiedt de NMa dergelijke adviestarieven en collectieve afspraken. In o.m. Duitsland zijn inmiddels wettelijke uitzonderingen in het mededingingsrecht gemaakt ten behoeve van ZZP-ers in creatieve beroepen.)

2

Subsidiebeleid

Een groot aantal (rijks)subsidiereregelingen is verouderd en daardoor niet goed toegesneden op de huidige poppraktijk. Het is nodig om dit subsidiestelsel te herzien en aan te laten sluiten op de huidige dynamiek van en behoeften in de popmuziekpraktijk. Het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten evalueert momenteel de huidige subsidiereregelingen voor o.a. de popsector. De bonden haken aan bij dit evaluatieproces door samen met diverse partners in het veld in februari voorstellen te presenteren voor een nieuw subsidiestelsel voor de popsector.

3

Mediabeleid

De overheid dient zich ook als subsidiegever van opdrachtgevers en gebruikers van muziek steeds rekenschap te geven van de waarde van het auteursrecht. De overheid heeft via de door haar gefinancierde Publieke Omroepen een krachtig middel om de publieke omroepinstellingen meer aandacht te laten besteden aan hun culturele en maatschappelijke taak. De overheid kiest er evenwel voor kijkcijfers als hoofdcriterium te hanteren, waardoor overheidsgeld en het marktgeld elkaars concurrenten worden. Publieke Omroepen dienen zich bij het verkrijgen van de voor hen noodzakelijke rechten bewust te zijn van hun voorbeeldfunctie in de markt.

Daarnaast dient de Publieke Omroep zich te concentreren op een substantiële kunst- en cultuurprogrammering van voldoende kwaliteit en diversiteit, in plaats van de nadruk die nu op marktaandeel en concurrentie met de commerciële omroepen lijkt te liggen.

4

Collectief beheer

Popmusici moeten, ook bij collectieve vertegenwoordiging van (delen van) hun rechten zoveel mogelijk controle kunnen behouden over de wijze waarop dit gebeurt.

Het is daarom van groot belang dat een krachtig nationaal collectief beheer zal kunnen blijven bestaan, zonder disproportionele bemoeienis van de overheid. Van belang is daarbij juist ook het voortbestaan van rechtenorganisaties van verschillende groepen makers. Ntb en FNV Kiem/BV Pop steunen daarom de oprichting en het algemene beleid van branche-organisatie VOICE.

Uitgangspunt bij rechten die niet individueel te exploiteren zijn, is daarbij de keuze voor een vergoedingsrecht. Makers maken hun werk om gezien, gelezen of gehoord te worden, niet om gebruik van hun werk te verbieden. Wel willen zij een redelijke vergoeding voor dat gebruik kunnen ontvangen. Dit geldt voor het thuis kopiëren, maar in de toekomst ook voor andere terreinen.

A • **thuis kopiëregeling**

Ntb en FNV Kiem/BV Pop verzetten zich daarom tegen het beleidsvoornemen de thuis kopiëregeling te vervangen door een verbod op downloaden.

Nederland is het enige land in Europa waar men er serieus over nadenkt de thuis kopiëregeling af te schaffen.

De Europese Richtlijn Auteursrecht bepaalt dat afschaffing van het stelsel enkel kan als het gehele kopiëren voor eigen gebruik verboden wordt, een niet te handhaven situatie. Zowel vanuit het perspectief van rechthebbenden, als vanuit het belang van de consument (privacy, etc).

Popmusici zijn er daarbij niet op uit hun publiek te criminaliseren, maar willen wel, net als hun collega's in de ons omringende landen, een vergoeding voor het gebruik van hun werk ontvangen. Een vergoeding die in veruit de meeste landen in Europa wordt betaald via een privaatrechtelijke heffing op opslagmedia: cassettebandjes, videobanden, CD-r, DVD-r, maar ook MP3-spelers en harddiskrecorders.

B • internetvergoeding

Uit Europees onderzoek blijkt dat Nederlandse internetters het meest van alle Europeanen hun internetaansluiting gebruiken voor het up- en downloaden van muziek. In veruit de meeste gevallen gebeurt dat onrechtmatig. Wij stellen voor een bescheiden internetvergoeding te vragen per aansluiting in ruil voor een algemene toestemming voor privégebruik. De consument wordt uit de criminele hoek gehaald en de rechthebbenden krijgen betaald. Hierdoor ontstaat naar onze overtuiging tevens beter zicht op het grote commerciële illegaal gebruik van rechten, waartegen blijvend hard moet worden opgetreden. Ook internet-providers dienen hierbij op hun (morele) verantwoordelijkheden te worden aangesproken.

5

Verlenging van het naburig recht

Het auteursrecht geldt tot 70 jaar na de dood van de langstlevende maker. Het naburig recht heeft echter een beschermingsduur van 50 jaar na eerste openbaarmaking. Dit betekent dat veel acteurs en musici al hun rechten op hun vroege prestaties nog tijdens hun leven kunnen verliezen.

De Europese Commissie stelt daarom voor de beschermingsduur voor het naburig recht te verlengen tot 70 jaar. Het Europees parlement ging inmiddels in grote meerderheid akkoord. Nederland behoort vooralsnog tot een “blocking minority” die zich in de Raad van Ministers tegen het voorstel blijft verzetten. Wij roepen de Nederlandse regering op mee te werken aan het verlengingsvoorstel.

---

contactpersonen voor nadere informatie:

Hans Kosterman	FNV Kiem/BV Pop
Erwin Angad-Gaur	Ntb